

SEBASTIÀ
BENNASAR

MACONDO
BEACH

VIII PREMI DE NARRATIVA MARÍTIMA VILA
DE CAMBRILS JOSEP LLUÍS SAVALL 2018

Notes de color

Notes de Color — 93

MACONDO BEACH

SEBASTIÀ BENNASAR

VIII PREMI DE NARRATIVA MARÍTIMA VILA DE CAMBRILS
JOSEP LLUÍS SAVALL 2018

Cossetània
EDICIONS

Aquesta obra va obtenir el VIII Premi de Narrativa Marítima
Vila de Cambrils Josep Lluís Savall 2018,
convocat per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Cambrils.

El jurat que atorgà el premi estava format per
Isabel Castro Ahedo, professora de llengua castellana de l'IES Mar de la Frau;
Rosa Rey Rodríguez, directora editorial del 9 Grup Editorial;
Pau Vidal Gavilán, escriptor; Manuel Castellet Solanas, doctor en Ciències
Matemàtiques i escriptor; Rosana Andreu Febas, bibliotecària i escriptora,
i Gemma Massagué Casas, tècnica del Departament de Cultura
de l'Ajuntament de Cambrils, com a secretària.

Editat amb la col·laboració de:

AJUNTAMENT DE CAMBRILS

Primera edició: febrer del 2019

© del text: Sebastià Bennasar

© de l'edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977602591
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-811-6

DL T 26-2019

TAULA

El príncep de les mares.....	5
El pi de la tristesa	13
Última jornada de pesca	17
Connie Island.....	35
Illa Luiza	49
Illa Alexandre Castelo.....	53
Illa Pierre Rochelle	57
Platja de Vinaròs	65
<i>Nautilus</i>	71
El gran dimecres.....	75
Una història de pesca.....	79
Cap d'Any.....	85
Últimes vacances	89
Macondo Beach	97

EL PRÍNCEP DE LES MAREES

Quan vaig arribar aquí no hi havia llum elèctrica. El generador només funcionava els mesos d'estiu, quan la platja s'omplia de surfistes que en acabar de cavalcar les onades volien alguna cosa més: rock and roll. El Miquel Martins va ser el primer que ho va veure clar i el seu xiringuito, ara reconvertit en un restaurant que es permet el luxe de tenir tancat vuit mesos a l'any, fou el primer on se sentiren nit i dia discos del Bob Marley o dels Doors, que conformaven l'imaginari mental d'aquells caçadors d'onades. Eren els primers anys vuitanta i encara hi havia surfistes que feien servir les posts llargues i pesades, aquells quasi tres metres sovint de fusta que res tenen a veure amb el minimalisme d'avui en dia i amb les posts de fibra de vidre que es poden dur sota el braç com si res.

Llavors sí que es feia surf de veritat. Quan els turistes se n'anaven i només quedàvem alguns dels sonats que havíem decidit que viuríem a la platja, el Miquel Martins agafava la seva guitarra portuguesa i ens cantava alguns fados amb veu trencada. Les lletres que acompanyaven el so de les dotze cordes parlaven de mariners i de ports i de vaixells i, si bé és cert que desentonaven amb la idea de platja, d'escalfor del sol, de noies guapes i de surf, no és menys cert que era la millor banda sonora per a l'hivern de solitud que m'esperava, quan saludava cada un dels escadussers vaixells que passaven davant la finestra com si fos un esdeveniment d'importància mundial. I ja em direu, tota la vida havien passat vaixells pel mar i hi havia hagut algú talaiant-los per si s'enfonsaven o per si venien amb abjectes intencions. És clar que a

principis dels vuitanta, fa trenta anys, els vaixells que passaven solien dur turistes marejats com una sopa o bé eren els pescadors locals que buscaven les fosses abissals on s'amaguen els raps fascinants que entusiasmen al mercat de peix del poble, que es veu que ara surt a totes les guies turístiques de la contrada.

Ben bé no sé com vaig arribar a aquest cul de món, a mig camí entre l'infern i el paradís. Feia un any que vivia a Girona després d'haver voltat una mica pertot arreu i arrossegava els meus trenta anys entre una feina temporal i una altra, sempre intentant sobreviure, sempre sabent que tot era provisional. Va ser allà quan algú em va parlar per primera vegada de la platja del Monte dos Clérigos, al sud de Portugal. Ara no recordo si va ser el germà del Blai, el carnisser del barri que sempre estava disposat a fiar-me encara que fos uns pits de pollastre per no veure'm tan desnerit, que era un sonat del surf, o si per contra havia estat la Mònica, que llavors havia fet el seu primer gran reportatge sobre platges paradisiàques de la península per a *La Vanguardia*, però degué ser un dels dos. A Girona no coneixia ningú que estigués tan boig per les platges oceàniques. Qui més qui manco preferia la seguretat de la Mediterrània, que així i tot, quan s'enfada, fa forat i tapa.

—Allà encara ningú no ha desenvolupat la indústria turística, segur que hi trobaràs alguna feina i et podràs dedicar a escriure. I a més a més és molt barat, que és el que realment et convé.

Crec que va ser la darrera part de la frase el que em va convèncer. En els vuit anys que feia que era a Catalunya amb prou feines havia aconseguit estalviar un quart de milió de pessetes i només havia publicat alguns contes esparso aquí i allà, en alguna revista o com a conseqüència d'haver guanyat algun premi literari. Tot plegat, misèria i companyia. Qualsevol altre, en la meva situació, hauria decidit buscar una feina de veritat i aparcar les seves vel·leïtats literàries, però jo no era qualsevol altre i havia llegit que no sé quin gran escriptor havia dit que la qualitat principal d'un literat ha de ser la perseverança i la capacitat de resistència menjant poc. A mi em sobrava perseverança i la magror del meu cos demostrava que podia sobreviure força bé menjant poc. No m'agradava haver de fer-ho, per a mi menjar sempre ha estat un dels majors plaers de la vida, però moltes vegades hi havia hagut de renunciar. Així que vaig decidir que, si havia d'escriure la meva gran novel·la, necessitava

solitud, aïllament i moltes ganes de treballar. L'hivern atlàntic, sense distraccions, em faria molt de bé.

Vaig encabir tots els llibres que vaig poder dins un Seat 127 que vaig comprar de segona mà. No tenia carnet de conduir, però confiava que la bona sort em deixaria arribar sense gaires problemes fins a l'Algarve. Tot era una qüestió de transitar per carreteres mitjanes, ni massa grans ni massa petites, no cridar l'atenció. També vaig comprar una màquina d'escriure nova, tres mil folis i una bona quantitat de fulls de paper carbó. Havia decidit que un cop al mes aniria fins a Huelva a consultar els premis literaris que es podien caçar i que seria la meua base per rebre el correu.

Vaig obrir-hi un apartat postal el primer dia que hi vaig arribar. Efectivament, ningú no m'havia dit res en tot el viatge fins a l'oceà i encara havia aconseguit arribar amb prou diners per viure tot un any a la caseta de la platja que havia aconseguit gràcies a un amic portuguès del germà del Blai, que la va llogar per mi. Es veu que això del surf feia amistats de les de veritat i no li va saber gens de greu fer-me el favor. Ja se sap allò dels amics dels meus amics són els meus amics. En el món del surf, en aquells anys, la dita s'aplicava com si fos un mantra sagrat. El resultat és que pagaria deu mil escuts els mesos d'hivern i vint-i-cinc mil al juliol, l'agost i el setembre. Em semblava just, però encara em va alegrar més quan vaig saber que la propietària, una velleta encantadora que vivia a Aljezur, el poble més proper a la platja, a uns vuit quilòmetres, va decidir fer un preu anual i llogar-me la casa per 140.000 escuts anuals. Era una meravella. Jo havia après portuguès al Brasil, quan era jove i el meu pare hi va estar una temporada fent de camioner, gairebé dos anys, i nosaltres vàrem viure a Recife, i no em va ser difícil refrescar els meus coneixements de la llengua.

Suposo que va ser per això que en Martins em va contractar de seguida per treballar al seu xiringuito, on feia una mica de tot. Hi vaig tenir dinar i sopar des del primer dia i em quedava les propines de la gent a la qual servia. Em va semblar un tracte just, sobretot perquè en Martins no em va dir mai res quan agafava una cervesa o un refresc de la nevera o si aprofitava el temps en què hauria d'estar carregant caixes per lligar amb alguna surfista amb ganes d'afegir una experiència romàntica a les seves aventures. Va ser perfecte, en tot l'estiu no vaig gastar res i, com

que fou un bon any i les propines foren generoses —malgrat que els surfistes sempre deien que eren pobres, el canvi de moneda dels seus països d'origen a escuts els afavoria molt i sempre eren molt generosos amb mi—, vaig poder recuperar la inversió inicial del viatge. Va arribar octubre i en Martins va decidir que, ja que em quedava a la platja, em deixava el generador. Només havia de pagar la gasolina per fer-lo funcionar. Ja m'estava bé, com a mínim la llum i la música em farien companyia ara que els dies s'havien escurçat de forma extraordinària i que encara tenia els tres mil folis, la màquina d'escriure i la majoria dels llibres embalats. Es pot dir que pràcticament només havia llegit els que m'havien deixat els turistes i els que em proporcionava en Martins, novel·les policiaques portugueses escrites amb pseudònim i que no passarien a la història de la literatura, però que a mi em servien per millorar la llengua i per descobrir que al darrere d'aquella simplicitat hi havia autèntics professionals de la literatura que se les havien empescat totes per superar la censura, d'una banda, i per ser fidels a la tradició del gènere, de l'altra.

El primer dia que vaig quedar-me sol vaig baixar a la platja amb *El roig i el negre* de l'Stendhal. La primera nit vaig escriure un conte que parlava de surfistes i turistes i que era una història altament autobiogràfica en alguns aspectes. Tot i això, malgrat que la inspiració provenia del passat més recent, vaig tenir la sensació que treballava i allò em va reconfortar.

A mitjan octubre varen arribar les primeres pluges i vaig decidir que volia un ca que em fes companyia. No tenia cap mena de por i sabia que ningú no vindria a robar-me, perquè ningú no se n'anava al cul del món podent anar a ciutats i pobles amb moltes més cases i possibilitats, però sempre havia tingut ganes de tenir una mascota i només ara que tenia un aixopluc i unes mínimes condicions podia permetre'm el luxe. Només havia vist una persona a la platja en els darrers quinze dies, una senyora alemanya que s'acabava de divorciar i que venia a caminar per la riba per curar-se la mala circulació. Tenia un bar a Aljezur que només obria a les tardes i que s'omplia de vells que hi feien la partida de dòmino i fumaven cigars pudents, o de membres de les joventuts del partit comunista que conspiraven secretament però a la vista de tots, com si volguessin fer palès que ells, allà, ara eren els que tallaven el bacallà.

Al novembre vaig fer el meu primer viatge a Huelva. Vaig deixar la casa tancada perquè plovia a bots i barrals i vaig agafar en Jim i el vaig dur a fer el seu primer viatge llarg en cotxe. Teníem el transistor i una finestra un poc davallada, perquè a en Jim li agradava treure el cap pelut i olorar l'aire de la carretera mentre jo posava cintes de l'Eric Clapton al reproductor del transistor i ell movia les potes i de tant en tant udolava en senyal d'admiració.

A Huelva hi vaig arribar amb sis contes de diferents extensions que havia escrit en els darrers temps i vaig trobar ràpidament la biblioteca municipal central. Hi havia unes quantes revistes que publicaven les bases de concursos, i que eren les mateixes que ja consultava sovint quan vivia a Girona, i també un diari literari que sortia cada quinze dies i informava dels certàmens en vigor i que només es publicava a Andalusia, un diari que s'havia convertit en una autèntica troballa.

Abans de marxar cap a Huelva vaig pensar que necessitaria un mitjà més efectiu perquè em trobessin si per casualitat guanyava algun dels certàmens i vaig demanar a en Martins si em deixava el telèfon del xiringuito. No hi havia problema. Vaig fer una extensió de la línia fins a casa i així vaig poder donar el número de telèfon portuguès, com si fos una excentricitat. Qui sap si en cas d'empat en obrir les pliques tindria més possibilitats pel fet de ser un jove llatinoamericà que vivia en una deserta platja portuguesa. Vaig trobar ràpidament alguns concursos als quals presentar-me. En Jim va moure el bigoti satisfactoriament quan li vaig llegir les bases d'un premi que es fallava a Sevilla al febrer. Eren tres-centes mil pessetes que ens anirien molt bé. Al correu no hi havia res d'interessant, unes quantes cartes d'amics i més postals de la Mònica enviades des de platges de Croàcia. Vaig passar bona part de la nit contestant-les en una pensió propera a la plaça d'Espanya mentre en Jim dormia al cotxe i el vigilava. L'endemà vaig fer les fotocòpies, vaig anar al banc i a mitja tarda, després de dinar de tapes al bar de la pensió, tornàrem cap a casa. Crec que tots dos enyoràvem la visió del mar, l'olor de saladina, de temporal.

No vàrem tornar a Huelva fins dos mesos després. Jo havia acabat una novel·la curta escrita mentre la pluja o les gotes de mar arrossegades pel vent colpejaven la finestra de casa, una aigua que parlava d'uniques altres pluges i altres pors, més llunyanes, quan era a França i no tenia

papers i només la por que un cop acabada la verema a algú se li ocorregués enviar-me de nou cap al con sud, on de ben segur m'esperava la presó o la mort en alguna de les dictadures militars. Vaig arribar a Huelva el 2 de gener amb en Jim i aquesta vegada feia més fred, així que buscarem un hostel on admetessin també animals. Ens hi quedarem dues nits perquè era el meu aniversari i així ho vaig poder celebrar anant cinc o sis vegades al cinema, per posar-me al dia de tot el que no havia pogut veure. Havia perdut cinc premis literaris, només faltava el de Sevilla, així que vaig enviar la novel·la a dos premis i els cinc contes a provar fortuna novament.

De moment tot allò no era res més que una inversió i no n'havia tret cap rèdit econòmic, però tenia fe i sabia que cada viatge a Huelva era una data que em posava al calendari per tenir alguna cosa nova acabada, s'havia convertit en una espècie de mètode de treball. Havia escrit més en aquells darrers tres mesos que no en tot l'any anterior i allò sempre era un incentiu. Vàrem tornar a casa el 4 de gener i com a regal de Reis em vaig comprar una ploma estilogràfica de segona mà a la botiga del poble. En Jim i jo hi anàvem un cop a la setmana a fer la compra i aprofitàvem també per socialitzar-nos una mica: anàvem al bar, dinàvem en algun dels petits restaurants de la vila, fins i tot feiem coincidir l'estada amb el mercat a l'aire lliure que instal·laven els pagesos i que a tots dos ens encantava recórrer, amb tota la seva explosió d'olors i colors.

La ploma havia estat d'un notari que s'havia mort la setmana anterior i els fills ho liquidaven tot, fet que es veu que era habitual en aquelles contrades i que era la principal font de subministraments de la botiga de segona mà del poble. Era una autèntica sort, perquè sempre m'havia agradat aquell model, que havia vist en una foto antiga de Hemingway i també en una de Cortázar, i allò havia disparat la meva mitomania. No vaig comprar cap llibre perquè en Jim i jo havíem tornat de Huelva amb una caixa estibada de saldos trobats en un mercat que em garantien la subsistència per a un grapat de mesos.

Al febrer vaig rebre la telefonada. Dos dies abans s'havia enfonsat un vaixell a la platja i la policia havia estat fent preguntes a tort i a dret perquè ningú no havia vist supervivents. Molt probablement havien abandonat la nau abans del desastre final amb l'embarcació auxiliar, que no era a bord. Malgrat l'aigua fredíssima, varen venir homes i dones a

veure què podien recuperar del navili i en Martins va obrir excepcionalment el xiringuito i jo el vaig ajudar i em vaig quedar les propines i vaig menjar bé una altra vegada. La trucada em va agafar entre dos plats i en Martins va servir-los mentre jo parlava amb un sevillà que em deia que havia guanyat el premi que en Jim havia olorat. Per sort, no havia de ser a la capital andalusa fins tres dies més tard, l'organització pagava l'hotel i despeses per quilòmetre recorregut o bitllet de tren. El dia de la partida vaig agafar en Jim i cap a Sevilla falta gent! L'endemà pararia a Huelva novament per aprofitar el viatge.

Va ser l'inici d'un bon any. Amb les tres-centes mil pessetes i amb el milió que vaig guanyar per la novel·la curta li vaig comprar la casa a la propietària i encara vaig poder guanyar algun quarto més amb les altres cinc històries, que vaig anar col·locant en premis menors o en alguna revista que me'ls demanava precisament pel fet d'haver guanyat el premi de Sevilla, que es veu que era un dels més prestigiosos en la seva modalitat, tot i que jo no ho sabia. Per a mi simplement era com un elefant que s'havia de caçar amb una sola bala. A l'estiu vaig tornar a ajudar en Martins al xiringuito i aquell hivern varen fer les obres per dur la llum elèctrica fins a la vila. No es va enfonsar cap vaixell. Vaig aprofitar aquella estació per fer una dotzena de contes i una novel·la llarga que va quedar finalista d'un premi important. Varen venir-me a veure el Blai i la dona i el fill que havien tingut l'any abans, i fins i tot algun periodista m'esperava a Huelva quan anava a retirar les cartes de l'apartat de correus.

Tres anys després d'haver arribat a la platja, i com qui no vol la cosa, m'havia convertit en escriptor. Cada vegada hi havia més gent que vivia tot l'any a la platja i així va ser com vaig conèixer la Sònia. Venia de Dinamarca amb una taula de surf, una casa pagada per a mig any i una màquina d'escriure i molts paquets de folis. Va comprar un ca que es va fer molt amic d'en Jim i va ajudar a posar copes al bar d'en Martins, que ara també era un pub i que ja havia perdut la seva condició de xiringuito. La Sònia va escriure una novel·la molt bona de surfistes i escriptors sonats en una platja portuguesa. Tenia vint-i-vuit anys i amb aquell llibre, i no se sap ben bé com, es va convertir en una revelació al seu país. Potser perquè parlava de platges i de sol i de surf i allò, a Dinamarca, es veia com quelcom extremadament exòtic. En Martins es

va morir l'any passat. S'havia fet gran i havia vist com el seu xiringuito s'havia convertit en tres restaurants a la platja i un club nocturn. Ara la Sònia n'ha comprat un i ha muntat l'escola de surf amb els diners que ha guanyat amb els seus llibres a Dinamarca. Ens complementem molt bé perquè ella és una d'aquestes escriptores de ritme tranquil, pausat, de les que es torben dos o tres anys per escriure dos-cents folis. Només va escriure de rampellada el primer llibre, aquell que li van inspirar directament les onades i les nits de temporal i lluna plena. Jo, en canvi, soc més compulsiu, com si volgués escriure tot el món. Mai no ens barallem perquè tots dos hem trobat les nostres ocupacions i només vàrem tenir problemes quan els fills varen ser en edat d'anar a l'escola. Havíem de decidir a quina els portàvem i sobretot dividir els torns. La vaig deixar comandar i jo els portava al matí i ella els recollia a la tarda. Ara fa molt que no els tenim, fan la seva vida a Lisboa i venen només alguns dies de vacances.

Avui acabaré la nova novel·la. Explico la meua història, de quan aquí no hi havia llum i jo em vaig poder comprar una casa a la platja amb els diners dels premis. Segurament diran el de sempre, que tenc una imaginació prodigiosa, que quina gran troballa un tipus pobre que arriba a una platja de surfistes i que un gos anomenat Jim li diu a quins premis presentar-se. Pensaran que tenc un fascinant món interior quan en realitat no escric res que no hagi viscut. Penso que aquesta història li agradarà, a la Sònia, sempre em demana que li expliqui com era la meua vida d'abans d'ella. I no em creu quan li dic que era una vida dependent d'un generador elèctric, un gos i un Seat 127 atrotinat que servia per fer contraban de llibres tot i no tenir carnet, que tot això era quan els homes del poble em deien *el príncep de les Marees*, quan era pobre i m'alimentava de mars, tempestes i fulls en blanc.

EL PI DE LA TRISTESA

Que si sabia quin era lo pi de Formentor que cantava el poeta Miquel Costa i Llobera. Vaja una pregunta de fer-li la franceseta aquella, com si no sabés que tot Formentor n'està ple, de pins, com si no ho hagués entès en aquells dos dies.

A l'hotel li havien dit que la senyoreta —havien remarcat això de *senyoreta* unes quantes vegades com la forma en què s'hi havia de dirigir— era escriptora i de les bones, que havia fet una novel·la de molt d'èxit l'any 1954 i que, a més a més, no calia que intentés cap de les seves tècniques de vell picador perquè a ella li agradaven les dones. Com si hagués volgut intentar res amb aquell peix frit. Per ventura quan va publicar el llibre i era una joveneta provocadora llavors sí, que a l'any cinquanta-quatre anava més fort que un mac de torrent, però ara no feia tanta mirera. Deien que si havien estat les drogues. Potser sí, ves a saber. I que venia amb una joveneta que aquesta sí que feia goig. Però vatua el món, els serveis del seu llaüt només els havia demanat ella. En principi per poder anar a nedar tota sola, sense que ningú l'empenyàs. Però el segon dia va venir la pregunta del pi i el que semblava que seria una feina fàcil ja ho estava deixant de ser.

—Va, Miquel, què més t'és a tu pescar o passejar sa francesa aqueixa? I així jo me puc apuntar sa gestió davant des director i m'asseguraré es puesto per en s'estiu qui ve. Fes-me el favor. I a més, hi pots posar tu preu. Té molts de duros. I tu xerres francès perfecte, de quan vares ser a París aquella temporada.

Li va haver de dir que sí, a en Jaume, el seu amic de tota la vida. I era vera que la francesa tenia duros, perquè va llogar la barca per deu mil pessetes per dia. Això només ho guanyava si treia tres o quatre llagostes o uns quants galls de Sant Pere. I hi havia les factures per pagar. Encara faria bon negoci, malgrat que tingués el francès tan rovellat com els anys que feia que no anava a París.

—Fet, no sia dit que no t’he volgut fer es favor. Però a bord haurà de creure. Que ja me les conec, aquestes històries.

El primer dia tot havia anat la mar de bé. Havien anat fins a cala Murta i fins a cala En Gossalba i ella s’havia passat tot el dia en remull o llegint davall la lona. Havien menjat trampó amb aubergínies farcides que havia fet madò Joana, la cuinera de l’hotel, i ell se n’havia fet llepaddits. D’ençà que sa mare havia faltat, no n’havia tornades a menjar de tan bones, i això que al celler del Port no les feien gens malament, però no era igual. Les de madò Joana sí que s’hi semblaven. En partir li havia demanat si podia tirar la fluixa fins arribar a lloc.

—És clar que sí, mai m’oposaré que un treballador faci tot el possible per dur el jornal a casa, encara que jo ja l’hagi pagat. No hi ha problema, de fet, m’agradaria veure-ho.

No va ser fins a la tornada que varen pescar alguna cosa, un parell de verderols que serien ben bons enfarinats en arribar a casa. Ell li va explicar a l’escriptora que anant tan arran no podien aspirar a pescar res gaire més gran.

Es segon dia, a la tornada, va ser quan va fer la pregunta. Havien anat fins a cala Bóquer i ella, a les envistes del Colomer, s’havia tret tota la roba i s’havia tirat en pilotes en aquella mar fonda, molt fonda. Deien que hi havia més de vuitanta metres d’aigua i ell pensava que allò era una imprudència, que si venia un mal peix no se’n cantaria ni gall ni gallina, de la francesa.

—No hi hauria una forma més poètica de morir que devorada per un tauró mentre nedava en pilotes a Mallorca. No saps què arribarien a escriure els diaris francesos demà.

—Idò té, fes lo que vulguis, que per tu va es pollastre —li va dir ell, que així mateix mirava a tort i que de tant de mirar no va poder reprimir una enravenada de cal Déu. I és que la senyoreta tenia cops amagats, i per tenir seixanta anys no estava gens malament.

Per sort no va passar res i arribaren a Bóquer havent fet una bona pescada: dues sirvioles i dos verderols. Ell li va proposar de menjar-ho a bord i ella hi va estar d'acord i guardaren les viandes de l'hotel, que no podien superar el peix acabat d'agafar, enfarinat i menjat.

Tornaven amb el sol alt encara, perquè havien de navegar tot el cap i s'havia aixecat una mala mar de fons punyetera que no agradava gens a en Miquel. I allà baix, on les dues mars s'ajunten i s'acaba Mallorca, va ser quan li va demanar que li ensenyés el pi del mossèn.

—No ho sé, pot ser qualsevol d'aquests. Per què has de menester un pi concret si tot Formentor n'és ple?

—Bé, perquè el poeta en degué triar un de concret per qualche cosa que el singularitzava damunt dels altres, no devia ser un arbre qualsevol.

—I si ho hagués estat?

Decideixen no tirar els ormejos per pescar en aquest retorn fins a l'hotel. Ella fa morros i sembla empenyada i ell li ensenya la totalitat de la natura en tota la seva esplendor. Arriben sol post i ell li explica el secret.

—Saps per què en Costa va fer aquest homenatge a un sol arbre?

—No.

—Perquè sabia que era un fracassat i que mai no podria superar amb paraules la bellesa de tot aquest bocí de món. Podia parlar d'un arbre, però amb la literatura no podia explicar Formentor.

L'endemà, ben d'hora, la francesa va pagar el compte i va marxar de cap a l'aeroport. Havia entès moltes coses. I el Miquel es va despertar sol, tard, havent dormit per primera i única vegada a l'hotel Formentor. I amb un llibre a les mans, *Bonjour tristesse*, on hi havia una foto d'aquella dona quan era jove, guapa i encara no sabia que només amb les paraules no es podia escriure el món.

ÚLTIMA JORNADA DE PESCA

“Au de foc a l’horitzó” (MÁRIO CESARINY)

El rus esperava al pantalà que arribassin els seus socis. Feia un estiar d’àngels. Era aquell sol de la Mediterrània el que l’havia duit a canviar els hiverns de Moscou per la bonior de la Costa Daurada. A partir del mes de maig, quan a Salou ja no s’hi podia estar perquè la calor era exagerada, ell partia de cap a Rússia. L’octubre tornava. I així vivia sempre en una primavera la mar d’agradosa. El iot havia arribat una setmana abans procedent de Guernsey, una de les illes britàniques paradisos fiscals del canal de la Mànega, i el rus i els seus amics li havien de fer una bona posada a punt. Arreglar el motor, entapissar de bell nou els seients, posar els fons de les cabines d’un color blanc neutre perquè reflectissin millor la llum dels focus, comprovar el funcionament dels embornals i arreglar la bomba de calor que s’havia xapat en la darrera travessia per culpa d’una onada mal entomada. Es va treure la jaqueta. La temperatura s’havia enfilat fins als 19 graus i per a ell allò era calor extrema. La samarreta indicava a la perfecció el nom de l’empresa a la qual pertanyia aquell home: Nordic Motors. L’havia creada feia tres anys, amb els diners que havia guanyat fent el soldat a Txetxènia i algun cop de sort ben pegat, com quan varen assaltar una mesquita i trobaren 400.000 euros, que ben repartits arribaren a 70.000 per barba i el passaport per començar una nova vida. Mecànica de vaixells. Ran de mar. I amb subvencions si posaven el nom de l’empresa en català. Cap problema. Sol i bona vida.